

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
biologiya fani o'qituvchisi*

_____ning

*20__-20__-o'quv yilida
7-11-sinflar uchun*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

<i>Nº</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

<i>15.</i>							
<i>16.</i>							
<i>17.</i>							
<i>18.</i>							
<i>19.</i>							
<i>20.</i>							
<i>21.</i>							
<i>22.</i>							
<i>23.</i>							
<i>24.</i>							
<i>25.</i>							
<i>26.</i>							
<i>27.</i>							
<i>28.</i>							
<i>29.</i>							
<i>30.</i>							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Yosh biolog” to‘garagining
ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	O‘simliklarning xilmaxilligi. Sporali o‘simliklar	1		
2.	Hasharotlar sinfi	1		
3.	Tirik organizmlarning o‘z-o‘zini boshqarishi	1		
4.	Hayvonlarning oziqlanishi	1		
5.	Qushlar	1		
6.	Sutemizuvchilar	1		
7.	To‘qimalar, organlar va organizm.	1		
8.	Organizm funksiyasining gumoral va nerv boshqarilishi.	1		
9.	Eritrotsitlar.	1		
10.	Leykotsitlar.	1		
11.	Nafas olish organlarining tuzilishi.	1		
12.	Ovqat hazm qilish sistemasi organlari.	1		
13.	Tirik organizmlarning o‘ziga xos xususiyatlari.	1		
14.	Hayotning hujayrasiz shakllari.	1		
15.	Biomolekulalar.	1		
16.	Uglevodlar.	1		
17.	Jins genetikasi.	1		
18.	Mutatsion (genotipik) o‘zgaruvchanlik.	1		
19.	Seleksiya va biotexnologiya.	1		
20.	Tirik organizmlarning kimyoviy tarkibi.	1		
21.	Lipidlar.	1		
22.	Oqsillar.	1		
23.	Hujayra qobig‘ining asosiy qismi.	1		
24.	Sitoplazma.	1		
25.	Yadroning tuzilishi va funksiyasi.	1		
26.	Hujayrada moddalar almashinuvi.	1		
27.	Harorat – muhitning abiotik omili.	1		
28.	O‘simliklarning namlikka nisbatan ekologik guruhleri va ularning moslanishlari.	1		
29.	Biosferadagi tirik moddaning xususiyatlari va funksiyalari.	1		
30.	Biosfera evolutsiyasi. Biogenez.	1		
31.	Organik olam filogenezinin umumiy tavsifi.	1		
32.	O‘simliklarning generativ organlari filogenezi.	1		
33.	Hayvonlarning nafas olish organlari evolutsiyasi.	1		
34.	Umurtqali hayvonlarning qon aylanish sistemasidagi evolutsion o‘zgarishlar.	1		

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: O‘simliklarning xilmaxilligi. Sporal o‘simliklar

Maqsadlar:

a) o‘quvchilarda mavzuga nisbatan qiziqish uyg‘otiladi, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko‘nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o‘rganib, o‘zlashtirishga erishish. Suhbat-muhokama orqali o‘quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o‘zlashtirganligini nazorat qilish.

b) hayvonot olamiga bo‘lgan qiziqishlarini oshirish, tabiatni sevishga, uni asrab-avaylashga undash, o‘quvchilarni ekologik ta‘lim-tarbiya ruhida tarbiyalash.

v) - o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini oshirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hotirjamlik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish, o‘quvchilarning fikrlash doirasini kengaytirish, darslik ustida mustaqil ishlash ko‘nikmalari, nutq va muloqot madaniyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

o‘zi yashab turgan hududdagi hayvonlarni taniy olish, ularning nomlarini va yozilishini bilish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

hayvonot dunyosi haqidagi ma‘lumotlarni qaysi axborot vositalaridan olishni bilish, ulardan foydalana olish, Yosh biolog haqidagi ma‘lumotlarni ajrata olish.

Mashg‘ulot turi: Aralash mashg‘ulot, suhbat, munozara, noanaviy, ko‘rgazmali, hamkorlikda ishlash yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, guruhlar uchun rag‘bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

O‘simliklar fotosintez qilish xususiyatiga ega avto-trof, ko‘p hujayrali eukariot organizmlar hisoblanadi. Fotosintez qilish xususiyatini yo‘qotgan ayrim o‘simliklar boshqa o‘simliklarda parazitlik qilib hayot kechiradi. Masalan, zarpechak, shumg‘iya, raffleziya kabi o‘simliklar parazit organizmlardir. O‘simliklar quruqlikda yashovchi, ayrim turlari (elodeya, suv nilufari) suvda yashashga moslashgan organizmlardir. O‘simliklar-ning tashqi muhitga moslashgan tashqi ko‘rinishi **hayotiy shakl** deyiladi. O‘simliklar hayotiy shakllariga ko‘ra daraxt, buta, yarimbuta, o‘t o‘simliklarga bo‘linadi

Daraxt – baland bo‘yli, bitta yog‘ochlashgan yo‘g‘on tanali, ko‘p yillik o‘simlik.

Buta – bo‘yi 2–3 m, bir nechta yog‘ochlashgan poya hosil qiladigan ko‘p yillik o‘simlik.

Yarimbuta poyasining pastki qismi yog‘ochlashgan, yashil yuqori qismi sovuqda nobud bo‘ladigan ko‘p yillik o‘simlik.

O‘t – yashil yerusti novdasi har yili sovuqda nobud bo‘ladigan ko‘p o‘simlik.

1.18-rasm. Gulli o‘simliklarning hayotiy shakllari.

Yo‘sinlar o‘simliklar dunyosining eng qadimiy vakillari bo‘lib, hayotiy shakliga ko‘ra bir va ko‘p yillik o‘tlardir. Ko‘pchilik yo‘sinlarda poya va barglar rivojlangan bo‘lib, ular *poyabargli yo‘sinlar* deyiladi. Yo‘sinlar tuproqqa rizoidlari orqali birikadi. Ularda ildiz sistemasi va o‘tkazuvchi to‘qima rivojlanmagan. Poyabargli yo‘sinlar tabiatda juda keng tarqalgan, ularga O‘rta Osiyo tekisliklarida o‘sadigan **funariya** yo‘sinini misol bo‘ladi. Funariya yo‘sinini 1–3 cm keladigan bir uyli o‘simlik. Uning yashil gilamchalarga o‘xshash maysalarini erta bahorda ariq bo‘ylarida, zax bosgan devorlarda, soya joylarda, daraxt po‘stloqlarida uchratish mumkin. Funariyaning novdasi ingichka poya va unda ketma-ket joylashgan bargchalardan iborat.

III. Mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan savol javoblar o‘tkazish.

IV. Uyga vazifa: o‘simliklar sistematikasida qanday taksonomik birliklardan foydalaniladi?

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Hasharotlar sinfi

Maqsadlar:

a) o‘quvchilarda mavzuga nisbatan qiziqish uyg‘otiladi, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko‘nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o‘rganib, o‘zlashtirishga erishish. Suhbat-muhokama orqali o‘quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o‘zlashtirganligini nazorat qilish.

b) hayvonot olamiga bo‘lgan qiziqishlarini oshirish, tabiatni sevishtga, uni asrab-avaylashga undash, o‘quvchilarni ekologik ta‘lim-tarbiya ruhida tarbiyalash.

v) - o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini oshirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hotirjamlik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish, o‘quvchilarning fikrlash doirasini kengaytirish, darslik ustida mustaqil ishlash ko‘nikmalari, nutq va muloqot madaniyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

o‘zi yashab turgan hududdagi hayvonlarni taniy olish, ularning nomlarini va yozilishini bilish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda o‘z o‘rnini bilgan holda tabiatdagi voqea va jarayonlarga daxldorlikni his etish va hayvonotlarni muhofaza qilish ishlarida faol ishtirok qila olishi.

Mashg‘ulot turi: Aralash mashg‘ulot, suhbat, munozara, noanaviy, ko‘rgazmali, hamkorlikda ishlash yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, guruhlar uchun rag‘bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Yangi mavzu bayoni:

Hasharotlarning tanasi bosh, ko‘krak va qorin bo‘limlaridan iborat. Boshida bir juft mo‘ylovlari, ko‘zlari va jag‘lari bor. Ko‘krak bo‘limida qanotlari va uch juft oyoqlari joylashgan. Hasharotlarni **entomologiya** fani o‘rganadi.

Ninachilar turkumi

Maviy ninachi

To‘g‘riqanotlilar turkumi

Cho‘l chigirtkasi

Yashil temirchak

Suvaraklar turkumi

Sariq suvarak

Jag‘lar sanchilganida zahar tirnoqlar ichidagi naycha orqali o‘ljasi tanasiga tushadi va uni o‘ldiradi. Boshko‘krakda uzun va ingichka 4 juft yurish oyoqlari ham joylashgan. Qorin bo‘limining hamma bo‘g‘imlari qo‘shilib ketgan. Qorin bo‘limining keyingi uchida uch juft o‘rgimchak so‘gallari bo‘lib, ularga o‘rgimchak bezlarining yo‘llari ochiladi. O‘rgimchak bezlaridan ajralib chiqayotgan suyuqlik havoda qotib, o‘rgimchak ipiga aylanadi. O‘rgimchaklarni **araxnologiya** fani o‘rganadi.

• Hayvonot dunyosi umurtqasiz va umurtqalilarga bo‘linadi. Umurtqasizlarning 30 dan ortiq tipi mavjud. Umurtqalilar xordalilar tipiga mansub kenja tip hisoblanadi.

1. Umurtqasiz hayvonlarga kiruvchi tiplarni ayting. 2. Bo‘shliqichlilarga mansub hayvonlarning umumiy xususiyatlari haqida so‘zlang. 3. Yassi chuvalchaglarning tashqi tuzilishidagi o‘ziga xos xususiyatlarni aytib bering. 4. Bo‘g‘imyoqlilar tanasini qoplab turuvchi xitin kutikula qanday funksiyalarni bajaradi?

5. O‘rgimchaksimonlar sinfi qanday turkumlarni o‘z ichiga oladi?

III. Mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan savol javoblar o‘tkazish.

IV. Uyga vazifa: yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tirik organizmlarning o‘z-o‘zini boshqarishi

Maqsadlar:

a) o‘quvchilarda mavzuga nisbatan qiziqish uyg‘otiladi, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko‘nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o‘rganib, o‘zlashtirishga erishish. Suhbat-muhokama orqali o‘quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o‘zlashtirganligini nazorat qilish.

b) hayvonot olamiga bo‘lgan qiziqishlarini oshirish, tabiatni sevishga, uni asrab-avaylashga undash, o‘quvchilarni ekologik ta‘lim-tarbiya ruhida tarbiyalash.

v) - o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini oshirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hotirjamlik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish, o‘quvchilarning fikrlash doirasini kengaytirish, darslik ustida mustaqil ishlash ko‘nikmalari, nutq va muloqot madaniyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

shaxsiy o‘quv maqsadlarini, zoologiya fanining mavzularini o‘rganishda, referat mavzusini tanlashda oldiga qo‘yilgan maqsadini ifoda eta olish;

Yosh biolog haqidagi o‘rganganlarini, bilim va tajribalarni mustaqil ravishda muntazam oshirib borish; tabiatda o‘z xatti-harakatlari bilan o‘zini nazorat qila olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

jamiyatda o‘z o‘rnini bilgan holda tabiatdagi voqea va jarayonlarga daxldorlikni his etish va hayvonotlarni muhofaza qilish ishlarida faol ishtirok qila olishi.

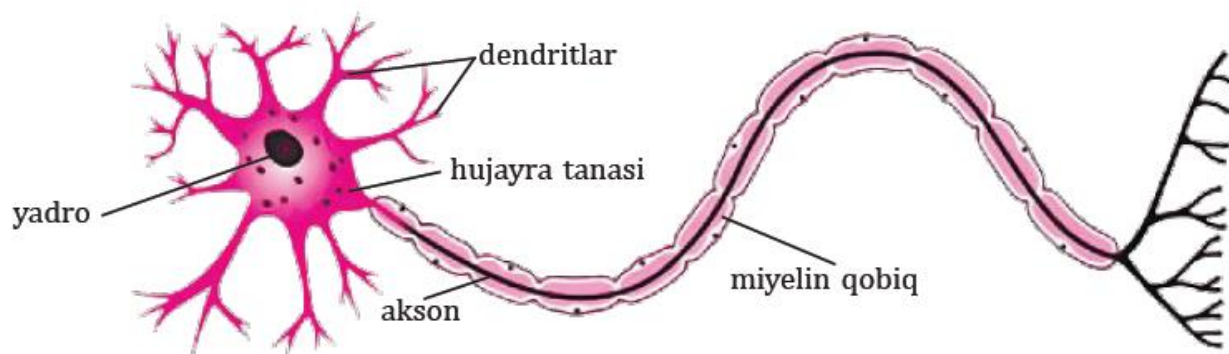
Mashg‘ulot turi: Aralash mashg‘ulot, suhbat, munozara, noan’anaviy, ko‘rgazmali, hamkorlikda ishlash yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, guruhlar uchun rag‘bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Nerv sistemasi tirik organizmlar hayotiy jara yonlarini boshqaradi va organizmlarning o‘zaro hamda tashqi muhit bilan munosabatlarini muvofiqlash tiradi. **Neyronlarning tuzilishi va turlari.** Neyronlar va neyrogliya hujayralari nerv to‘qimasi-ning asosini tashkil etadi. Neyronlar – nerv sistemasining tuzilishi va funksional birligi hi-soblanadi. Neyronlar organizmdagi boshqa hujayralar kabi membrana, sitoplazma, yadrodan tuzilgan. Neyronlar hajmi, shakli va joylashishiga qarab bir-biridan farqlansa-da, deyarli barcha neyronlar uchta muhim qismdan – *hujayra tanasi*, *akson* va *dendritlardan* tuzilgan. Neyronlar odatda bitta uzun o‘simta – aksonga ega. Dendritlar esa kalta o‘simtalardir. Neyronlarning kalta o‘simtalari kulrang tusga ega bo‘ladi

4.1-rasm. Nerv hujayrasi (neyron) tuzilishi.

III. Mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yuzasidan savol javoblar o‘tkazish.

IV. Uyga vazifa: yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

40 listdan iborat biologiya fanidan 7-11-sinf 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

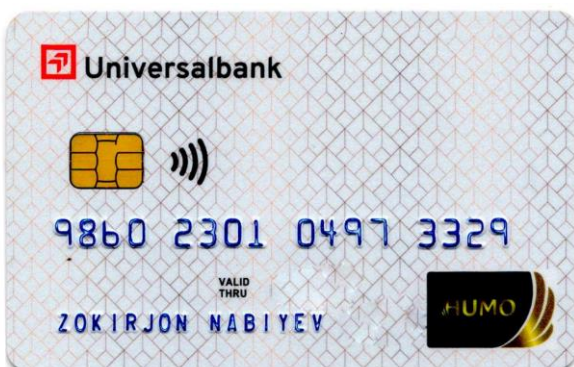

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: **HUMO 9860230104973329**

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**